

ПРОБЛЕМИ НОРМОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

З метою удосконалення регулювання суспільних відносин в Україні триває активний процес створення нових, зміни та скасування чинних правових норм, який визначається в теорії права поняттям “нормотворчість”. Важко переоцінити соціальну значущість такого правового інституту, як нормотворчість, оскільки саме в процесі цієї діяльності створюються правові норми, що регулюють та упорядковують різноманітні сфери суспільних відносин, забезпечують нормальне функціонування соціуму, правопорядок і стабільність в ньому.

У теорії права нормативно-правові акти, які є результатом нормотворчої діяльності, поділяються на закони і підзаконні акти. Приймати закони – це виключна прерогатива парламенту України, а от підзаконні нормативно-правові акти приймаються й іншими суб’єктами нормотворчості – державними органами, які входять до механізму держави [2]. Велике значення для загального розуміння і розв’язання проблем, пов’язаних з різним аспектами правотворчої діяльності, мають положення і висновки, що містяться в працях: С.С. Алексєєва, С.Н. Братуся, В.М. Горшенєва, В.В. Копейчикова, А.В. Міцкевича, П.О. Недбайла, П.М. Рабіновича, О.Ф. Скакун, М.С. Строговича, Ю.А. Тихомирова, Ю.С. Шемшученка та інших теоретиків права. Окремі питання правотворчості розглядалися в роботах учених-юристів: О.М. Бандурки, І.Б. Коліушка, В.О. Котюка, В.М. Стретовича, В.М. Хропанюка, В.С. Якушева та інших провідних науковців.

З огляду на викладене ми ставимо перед собою мету проаналізувати систему відомчих нормативно-правових актів Міністерства інфраструктури України, що здійснюють правове регулювання діяльності органів внутрішніх справ у зв’язку із завданнями, покладеними на них законами України та нормами підзаконних нормативно-правових актів, а також в контексті підготовки до Євро-2012.

Зауважимо: останнім часом висловлюються протилежні думки науковців щодо ролі нормативно-правових актів центральних і вищих органів виконавчої влади. З одного боку, відзначається, що вони в ряді випадків потіснили законодавство, а з іншого боку – трапляються небезпідставні висловлювання про недопустимість зневажливого ставлення до актів такого рівня [3]

Відповідно призначення відомчих нормативно-правових актів полягає у:

- 1) встановленні права одного суб’єкта відповідно до обов’язку іншого;
- 2) роз’ясненні, конкретизації змісту (значення) прав або обов’язків, викладених у законі в загальних рисах;
- 3) розширенні (звуженні) змісту права одного суб’єкта і звуженні (розширенні) права іншого;
- 4) введенні нових або доповненні старих вимог для здійснення суб’єктом свого права;

5) роз'ясненні, конкретизації змісту (значення) контрольної функції органу управління, який перебуває у сфері відання міністерства, комітету, відомства [2]. Наявність значної кількості чинних нормативно-правових актів органів внутрішніх справ зумовлена різними чинниками, переважно об'єктивного характеру, зокрема широтою повноважень та структурною неоднomanітністю підпорядкованих Міністерству інфраструктури України структурних суб'єктів. Проте на кількісні характеристики впливають, зрозуміло, і суб'єктивні чинники як от: ротація кадрів, перерозподіл повноважень та ін. Наслідком цього є дублювання окремих завдань управлінських структур, підпорядкованих Міністерству інфраструктури України, нечіткість і неоднозначність норм, паралельна чинність застарілих і нових норм, їх суперечності, розпорошеність по різних документах, на що звертають увагу практичні працівники.

Юридична техніка в правотворчості містить методики роботи над текстами нормативно-правових актів, прийоми найдосконалішого викладу думки суб'єктів правотворчості в статтях нормативно-правових актів, вибір найдоцільнішої структури кожного з них, термінології і мови, способи оформлення змін, доповнень, повного або часткового скасування, об'єднання нормативно-правових актів тощо. Вона забезпечує юридичну досконалість нормативних документів. Істотне значення має зведення до мінімуму кількості нормативних актів з одного й того ж питання, а також наявність спеціальних правових засобів, що забезпечують додержання нормативно-правового акта (організаційні заходи, заходи заохочення, контролю та ін.) [1]. Кульгає в текстах актів Міністерства інфраструктури України юридична термінологія. Вживання юридичної термінології впливає на стиль актів, їх якісні характеристики і навіть внутрішню будову та, головне, – на ефективність регульованих суспільних відносин і діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ та їх працівників. Натомість юридичні конструкції, форма нормативно-правового акта, прийоми і правила викладу його змісту є переважно вдалими.

Підсумовуючи викладене, слід наголосити на тому, що, незважаючи на свою службову роль, регулюючи й урухомлюючи механізм виконання законів України та підзаконних нормативно-правових актів вищих органів державної влади (Кабінету Міністрів України, Президента України), акти Міністерства інфраструктури України посідають важливе місце в системі підзаконних, відомчих нормативно-правових актів, ґрунтуються на принципах правотворчості і належать до системи джерел права в правоохоронній і правозахисній галузях. Однак, виконуючи такі важливі завдання, нормативно-правові акти Міністерства інфраструктури України, як і акти інших міністерств і відомств, не позбавлені певних недоліків, а їх система потребує ревізії, змістовно-структурного узгодження, подальшої кодифікації, усунення дублювання норм відповідно до нагальних потреб становлення в державі демократії та панування права. Отож, ефективність правового регулювання суспільних відносин, охорону яких здійснюють органи внутрішніх справ, і самої діяльності цих органів значною мірою залежить від повноти та якості нормативно-правових актів, що приймаються Міністерством інфраструктури України, усунення прогалін і колізій, дублюван-

ня приписів, а також високого ступеня їх систематизації, доступності для користувачів з метою їх реалізації, створення умов відповідної юридичної кваліфікації та забезпечення захисту охоронюваних благ.

Література

1. Биля І.О. Нормотворча техніка: поняття і загальна характеристика // Вісн. Акад. прав. наук України. – Х., 2002. – № 1(28). – С. 217–226.; 4
2. Копейчиков В.В. Теорія держави та права. – К.: Юрінком, 2000. – 340 с.
3. Чухвичев Д.В. Логика, стиль и язык закона // Право и политика – 2005. – № 32. – С. 140–151.

Смірнова В.О., Лисенко С.М.

ДЕРЖБЮДЖЕТ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Сучасному світу притаманні економічні, соціальні, фінансові та політичні кризи. Їх подолання – завдання державної важливості. Тільки економічна стабільність, що базується на стабільності фінансовій, взмозі гарантувати вирішення стратегічних завдань, які стоять перед будь-якою цивілізованою державою: забезпечення максимально можливої або повної зайнятості та виробництво неінфляційного валового національного продукту. У зв'язку з цим значення бюджетної політики, яка є фундаментом всієї фінансової політики, важко переоцінити.

Особливо гостро на сучасному етапі розвитку економіки України, а саме – у кризовому періоді, постає проблема бюджетної політики України. Виконання бюджету стало ледь не головним завданням уряду, адже саме бюджет є основним « кермом » руху всіх важливих сфер економіки. І від того наскільки вдало та ефективно діють основні принципи бюджетної політики залежить економічний розвиток країни. Адже від ефективної бюджетної політики держави і залежить фінансове оздоровлення як підприємств-гігантів так і суб'єктів малого підприємництва, що є вкрай важливим та стратегічним завданням на шляху виходу з кризової ситуації економіки України. Не слід також забувати і про інвестиційну привабливість держави, де бюджет виступає як гарант наданих послуг та зменшення ризикових ситуацій. Бюджетна політика є дієвим інструментом соціально-економічного розвитку держави.

Дослідження бюджетної політики в кризових умовах, рівень її виконання та перспективи розвитку відображені у публікаціях: О.Блінова, В.Литвицького, Н.Гузенко, В.Гейця, А.Яценко, А.Любич, З.Бойка та С.Юрія, Т.Жибера та ін.. Ці вчені звертають свою увагу саме на такі проблемні питання бюджетної політики, які в Україні є дуже гострими та найбільш актуальними на сьогодні.

Н. Гузенко вивчає бюджетну політику України останні два роки, а саме характер соціальних виплат в бюджеті, виплату всіх можливих і не можливих бор-